

СИЛАБУС
з дисципліни «Демографія»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
272 «Туризм»

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, залік.

Викладачі курсу – Данченко Ірина Олексіївна докт. пед. наук, доцент, професор кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін (<http://new.khntusg.com.ua/staff/danchenko-irina-oleksiivna>).

Моїсєєва Наталія Іванівна докт. екон. наук, доцент, завідувач кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін (<http://new.khntusg.com.ua/staff/moisieieva-natalija-ivanivna>).

ОПИС КУРСУ

Пререквізити – базові знання з курсів: «Філософія», «Історія України», «Вища математика», «Соціологія», «Політологія».

Постреквізити. «Економічна теорія», «Туроперейтинг», «Статистика», «Економіка туристичної фірми».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Структуру та зміст курсу покликаний сприяти формуванню у студентів умінь аналізувати і прогнозувати розвиток основних демографічних процесів, використовувати навички обчислення демографічних коефіцієнтів та інтерпретувати їх значення для економіки.

Опановуючи курс, здобувач вищої освіти має усвідомити сучасну демографічну ситуацію в Україні та світі, основні демографічні проблеми сучасного суспільства, методологію і методику екстенсивного та інтенсивного демографічного аналізу демографічних процесів.

По завершенні вивчення курсу здобувач вищої освіти має навчитись: виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків; прогнозувати на основі демографічного аналізу демографічних процесів їх соціально-економічні наслідки, розуміти особливості сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної діяльності.

Вивчення даної дисципліни дає можливість здобувачу вищої освіти:

Знати:

- історію розвитку демографії, основні погляди вчених різних епох на взаємозв'язок демографічних та соціально-економічних процесів;
- сутність основних категорій та понять демографії;
- структуру демографії;
- основні джерела демографічної інформації;
- основні демографічні проблеми сучасного суспільства;
- специфіку роботи з демографічними таблицями;
- теоретичні основи статистичного спостереження як способу формування інформаційної бази для дослідження демографічних процесів;
- методичні підходи до узагальнення та оброблення демографічних даних;
- методологію і методику екстенсивного та інтенсивного демографічного аналізу демографічних процесів;
- методику прогнозування та статистичного моделювання демографічних параметрів;

Уміти:

- застосовувати методи статистичного спостереження для формування масиву первинних даних для демографічного дослідження;

- здійснювати оброблення первинних даних з метою одержання узагальнюючих показників, рядів розподілу, відносних, середніх величин, показників варіації тощо щодо демографічних явищ і процесів;
- виконувати необхідні аналітичні розрахунки із застосуванням комп'ютерної техніки у відповідності із метою демографічного дослідження, наявною вихідною статистичною інформацією;
- здійснювати аналіз демографічних явищ і процесів на рівні регіону та країни, інтерпретацію одержаних результатів, робити обґрунтовані висновки та прогнозні розрахунки.

Мета та основні задачі дисципліни.

Мета викладення дисципліни «Демографія» є формування у студентів професіоналізму в економічній сфері на основі обґрунтованих висновків та прогнозних розрахунків демографічних показників.

Предметом вивчення «Демографії» є демографічні події та процеси народжуваності і смертності, шлюбності та розлучуваності, розселення і міграції населення. Вивчення цих демографічних подій і процесів дозволяє отримувати знання про закони, закономірності і тенденції зміни складу населення і його відтворення в конкретно-історичних умовах функціонування суспільства та їх вплив на розвиток економіки країни та світу.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладення курсу: ознайомлення з основними категоріями та поняттями демографічної науки; актуалізації основних проблем демографічного розвитку; формування розуміння особливостей аналізу основних демографічних процесів; інформування щодо сучасної демографічної ситуації в Україні та світі; ознайомлення з методами демографічного аналізу; вивчення методологічних та методичних питань дослідження демографічних процесів, методик розрахунку показників, прийомів демографічного аналізу; формування загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності у сфері рекреації і туризму.

Компетентність, що забезпечує.

Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців компетентності щодо здатності комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, а також формування здатності: до критичного мислення, аналізу і синтезу; працювати в міжнародному контексті; виявляти, ставити і вирішувати проблеми; застосовувати знання у практичних ситуаціях; аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері; адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.

Структура курсу

Змістовий модуль 1. «Теоретико-методологічні засади демографії»

Лекції:

- Тема 1.* Теоретичні та методологічні засади демографії
- Тема 2.* Чисельність і структура населення.
- Тема 3.* Шлюбність. Розлучуваність.
- Тема 4.* Народжуваність у демографічному вимірі.

Семінарські знання:

- Тема 1.* Статистичне спостереження населення.
- Тема 2.* Методологічні підходи і методи аналізу демографічних процесів і структур.
- Тема 3.* Відтворення населення як єдність демографічних процесів.
- Тема 4.* Шлюбність. Розлучуваність. Репродуктивна поведінка.

Змістовий модуль 2. «Демографічні процеси в суспільстві»

Лекції:

Тема 5. Смертність у демографічному вимірі. Тривалість життя населення.

Тема 6. Міграція населення.

Тема 7. Демографічна політика.

Семінарські знання:

Тема 5. Соціально-демографічне прогнозування.

Тема 6. Сучасні тенденції демографічного розвитку.

Тема 7. Взаємозв'язок демографічного та соціально-економічного розвитку.

Тема 8. Регулювання демографічного розвитку.

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: модуль 1 – 45 балів; модуль 2 – 25 балів; іспит – 30 балів.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>